ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

10/2005

Vedoucí amerického regionu SČVP vzpomíná ...

Pro Jaroslava Kytla i pro celou naši rodinu jsou měsíce říjen, listopad a prosinec měsíci vzpomínek. V prosinci 1947 jsme po sedmi letech slavili společně Vánoce. Následně v listopadu 1948 jsme se rozešli a nikdy více jsme se již nesešli..

Ale nechť vypráví Jaroslav-Jerry sám ...

Moje setkání s volyňskými krajany v Kanadě

(I. díl)

Z politických důvodů jsem odešel s bratrem Josefem, který sloužil v západní armádě do exilu po komunistickém puči v listopadu 1948. Po příchodu do americké zóny v Německu jsem byl 10 měsíců v uprchlickém táboře v Murnau, jižně od Mnichova. Ubytováni jsme byli v bývalých kasárnách „Panzer Kaserne". Obdivoval jsem ty budovy, s jakou německou důkladností byly budovány. S pomocí našeho krajana Jaroslava Židlického jsme s bratrem Josefem dostali docela slušný byt. Krajan Židlický přijel z Regensburgu do Murnau zařizovat tento tábor a poté Ludwigsburg a další. Po ubytování jsme se pomalu začali seznamovat se životem v tomto novém prostředí. V první řadě nás zajímaly kurzy angličtiny. Mezi námi byli profesoři z univerzit, kteří angličtinu vyučovali. Nás učil pan profesor Horáček z Masarykovy univerzity v Brně. Byl to výborný profesor a k nám byl velice slušný. Znal asi deset řečí. Emigroval do Austrálie, kam byla nejsnazší emigrace, nekladli tam žádné podmínky. Pamatuji se, že u nás v táboře byl kouzelník, který také chtěl jet do Austrálie. Když byl předvolán ke konzulovi, ten se ho ptal, čím je vyučen, co ovládá, odpověděl pravdivě, že je kouzelník. Pan konzul chtěl, aby mu něco předvedl. Kouzelník mu začal hromadit na stůl kuličky v takovém množství, že konzul začal křičet, že to již stačí. Se slovy „Vy se tam určitě neztratíte" mu doklady podepsal.

Musím se přiznat, že život v táboře, hlavně pro nás, svobodné, byl výborný, i když jídla nebylo moc. Rád na to vzpomínám, byla to krásná dovolená. Času bylo víc než dost a tak bylo možné o vše se zajímat. Byl mezi námi profesor geologie, se kterým jsme chodívali na výlety do Alp. Asi 1 km od tábora bylo jezero, tam jsme se chodili koupat. Byly zde pořádány různé kulturní akce, Sokolové a Skauti se vždy o něco hodnotného postarali.

Naším cílem ale nebylo zůstat v Německu. Po všech zkušenostech se sovětskou politikou jsme se na situaci dívali velice střízlivě. Naším cílem byla Kanada. Ovšem, cesta tam nebyla tak snadná. Při odchodu do exilu jsme si vzali s sebou adresy kupičovských krajanů, kteří již byli v Kanadě delší dobu. Já jsem měl adresu pana Jaroslava Škrabala a bratr pana Jaroslava Kryla. Oba byli majitelé farem. Kanada v té době brala imigranty pouze do zemědělství, dolů a lesů. Smlouva se musela podepsat na jeden rok. Mnozí lidé to nedodrželi a sehnali si úplně jinou práci. Když jsme oslovili naše krajany, ti se okamžitě začali starat o náš příjezd do Kanady. Podotýkám, že nás vůbec nepotřebovali na práci, ale krajanské srdce měli otevřené.

Stále jsme byli v napětí a nemohli se dočkat, kdy nás konečně také zavolají na kanadskou misi. Přece jsem se dočkal a v červenci jsem byl pozván k pohovoru na kanadskou komisi. Byl to pohovor s konzulem a lékařská prohlídka. Díky deníku, který jsem si vedl, vím, že v pátek 26. srpna 1949 jsem byl uveden na táborové vývěsní desce, že se mám připravit k odjezdu do Mnichova. Tam jsem odjel 31. srpna. Shodou okolností jsem v Mnichově potkal našeho krajana B. Mezenského. Ten před válkou bydlel v Kyjevě, ale za války se přestěhoval do Kupičova. Oba jsme měli ze setkání ohromnou radost. Hned mě pozval do rodiny. Pamatuji si, že měli švestkové knedlíky a paní, ačkoliv Ruska, je měla výborné. Krajana Mezenského jsme ještě vícekrát navštívili, když již bydlel v USA. Bylo to vždy milé setkání.

Teď se vracím k mé cestě do Kanady. Nebudu popisovat zastávky po cestě do Brém. Přijel jsem tam 23. září, do tábora Turpitz. Poté následoval Bremenhaven a v 11.30 hod. 27. září jsem přijel do přístavu. Ve 12.30 jsme se nalodili na loď „General Omar Bundy" (snad to byl Omar Bradley). Byla to jedna z lodí, postavených k přepravě americké armády na invazi. Lodní siréna třikrát zahoukala, opouštěli jsme Bremenhaven a mě začínala první plavba po moři. V 17.00 hod. jsme dostali výtečnou večeři. Jelikož jsme nejedli od pěti ráno, každý měl pořádně vytráveno. K večeři byly fazole s bůčkem, zelí a bílý chléb. Pak následoval čaj s mlékem, zmrzlina a pomeranče. Na lodi jsme měli svůj personál a já jsem byl určen k policii. Radost jsem z toho neměl, ale v kanceláři byla Češka, která mě k tomu určila. Chtěl jsem být volný, sledovat moře, delfíny a ty obrovské vlny, když to s námi začalo pořádně házet. Když začala řádit mořská nemoc, museli jsme se o ty nemocné starat. Mě to postihlo jen jedenkrát, a to jsem si myslel, že jsem hrdina, a mně že se to nestane. Žaludečním potížím se nebylo ani moc co divit, ty spousty jídla přece jen zapůsobily. Plavba pokračovala, blížili jsme se k Anglii a v dáli v mlze vystupovaly „Bílé útesy dowerské"... *Jerry Kytl*

Bazárová setkání

Válka sice před 60 léty skončila, oficiálně 9. května, ale přesun vojsk a obyvatelstva se zvětšil. Z Německa se vraceli nejen demobilizovaní vojáci, ale spousta lidí nasazených na totální práce. Vraceli se také sovětští váleční zajatci, ti organizovaně. V každém větším městě byly bazary, trhy plné všech možných národností Sovětského svazu. Uzbek, oblečený v rajtkách, obutý do sandálů, navlečený v žaketu s cylindrem na hlavě nebyl žádnou zvláštností. Tito lidé si z Německa vlekli trofeje všeho druhu, které byli nuceni vyměňovat za jídlo. Toho využívaly ženy, hlavně matky, které sháněly oblečení na děti. Vždy něco upekly a jely na bazár. Kupičovské jezdily většinou do Kovelu. Vždy jich jezdilo více pohromadě. Když se tak jednou při obchodování živě bavily, voják stojící vedle nich se usmíval. Bylo jim to divné a hned se ho ptaly, zda jim rozumí. On jim odvětil, že je také Čech a vyprávěl jim svůj příběh. Jeho otec, český učitel, přijel do Ruska, kde také zůstal. Oženil se a s manželkou měli dvě děti, jeho a ještě sestru. Rodiče zemřeli a oni zůstali sami. Když narukoval, sestra zůstala sama, někde v hloubi Ruska. On, účastník bojů o Berlín, se teď za ní vracel. Měl ohromnou radost, že se setkal s Čechy, Chudák neměl nejmenší potuchy, že zde Češi žijí. Naše citlivé maminky mu hned vysvětlily, kde je Československá komandatura, aby se tam hlásil. Ovšem, kde a jak skončil ten český hoch, se nic nedozvěděly.

Dle maminčina vyprávění tento příběh zaznamenala pí L. Fňukalová

Zvláštní setkání zažil pan Václav Brázda. On v armádě nebyl, jelikož byl invalida. Také on se vypravil na bazar do Kovelu. Dle jeho vyprávění tam byli nejen civilové, ale i vojáci. Zpozoroval, že jeden z důstojníků se pořád po něm dívá. Když viděl, že jde k němu, měl docela obavy. Dotyčný ho docela slušnou češtinou oslovil: "Vy jste pan Brázda! Já jsem Pepíček Janklů. My jsme vostávali naproti vám na Varšavské ulici. Panu Brázdovi svitlo a poznal toho židovského chlapce, zřejmě Josefa, kterému Češi říkali Pepíček. Ten se ihned s velkým zájmem ptal, zdali z jejich rodiny někdo přežil. Bohužel, dověděl se, že všichni byli postříleni. Nad tou zprávou se Pepíček velice rozplakal, naříkal, že již nikoho nemá.

Slovo ale dalo slovo, a Pepíček se dozvěděl, že má ještě příbuzné v Americe. Pan Brázda, jako dobrý soused, si pamatoval, v kterém městě. Vojenská jednotka šla dál, sousedé se rozloučili.

Držíce se toho, že nikdo a nic nesmí být zapomenuto, po Pepíčkovi pátráme, za vydatné pomoci našeho přítele Darrena Kinga.

Pamětníci této události již nežijí. Dle vyprávění pana V. Brázdy vše zaznamenala paní V. Vocásková-Urbanová.

Na bazarech docházelo k různým událostem v těch prvních poválečných měsících. Také náš tatínek, Jaroslav Kytl, se vypravil na nákup se švagrem Josefem Maškem. Dobře prodali a také dobře nakoupili. Oba koupili americké vojenské šněrovací boty. Ovšem dlouho se z nich neradovali. Přišel k nim jeden muž, coby milicionář, a hned je zatýkal. Šlo zde zřejmě o nějaké společenství darebáků, protože je neodvedli na strážnici, ale do zákopů, kterých zde bylo bezpočet. Boty museli odevzdat a ještě měli velké štěstí, že nedošlo k nejhoršímu. Když se vrátili k povozům, které jim někdo hlídal, hleděli co nejdříve odjet. Než se vymotali, zahlédli, že pravý milicionář vede toho nepravého a mlátí ho okovanými botami po hlavě, až krev stříkala. Ale tatínek se švagrem se o újmu raději nehlásili a na bazar je dlouho nikdo nedostal. *Václav Kytl*

Vzpomínky na naši babičku

Naše babička Šafárová roz. Dubcová se narodila 9. 1. 1862 v Touškové u Příbrami. Okres, bohužel, nevím, vím jenom, že chodila do školy do Zálužan a to prý v dřevácích. Vyprávěla, jak se nadřela jako dítě, musela

sbírat kameny z políčka, které nebylo velké, ale plné kamení. Vesnička Touškov leží v Jižních Čechách při silnici z Příbrami. Milín směr Strakonice asi 15 km od Příbrami. Velmi chudý kraj za Rakousko-Uherska. Když odjeli do carského Ruska, bylo jí 6-10 let, ale velnmi si pamatovala svoji malou vísku, jak to tam vypadalo. O tom jsem se přesvědčil na vlastní oči v roce 1956. Měl jsem v létě dovolenou a tak jsem se jednoho dne vydal do Jižních Čech ze žateckého okresu, abych se přesvědčil o skutečnosti, a byla to pravda. Jen mě dodnes mrzí jedna věc na návsi tam stála jedna stejně stará babička a já jsem se s ní nedal do řeči, možná že by se na mou babičku třeba pamatovala.

Když se vrátila do vlasti v roce 1947, bylo jí již 85 let a na to, co se v životě napracovala, byla v těch letech docela fit. Jen paměť jí moc nesloužila, ale nohy jí skvěle sloužily. Co se nám po příjezdu do vlasti nautíkala! Za malou chvíli byla už na cestě do druhé obce, a ptala se na volyňskou vesnici Špakov, což nikdo z místních samozřejmě neznal. Je ovšem zajímavé, že ve Špakově žila za mlada, ale do Českých Novin se provdala, a na to si ani moc nevzpomínala.

Co jsme se jí nepřesvědčovali, ale nic naplat, chtěla domů. Tenkrát ta možnost nebyla, abychom ji naložili do auta a odvezli ji do rodné vísky, jestli by to byla poznala. A když už ta možnost byla, byla již po smrti. Zemřela stářím ve věku 89 let. Na tu dřinu a starost v době první světové války, kdy ovdověla v mladém věku, se dožila poměrně vysokého stáří.

Karel Mařík z Českých Novin, vnuk

Hlásí se mládež ...

Rád bych Vám sdělil, proč jsem se v šestnácti letech stal členem volyňských Čechů v regionu Šumperk.

Jmenuji se Jiří Gol a narodil jsem se 2. ledna 1989 v Šumperku. Jsem studentem průmyslové školy lesnické v Hranicích na Moravě.

Můj tatínek Bohumil Gol se narodil v Novosilkách v Rovenské oblasti na Ukrajině a mnoho mi vyprávěl o svém rodném kraji, ač vše měl z doslechu od své maminky, mojí babičky Anny Golové rozené Glancové.

Tatínek mnoho roků pracoval na Ukrajině a na mnoha jiných místech a tak za těch sedm roků poznal dost dobře mentalitu a život lidí v odlehlých částech Ukrajiny a bývalého Sovětského svazu.

Nejvíce mě ale zaujalo vyprávění mojí babičky, která se narodila ve Stavišti v roce 1922, kde prožila podstatnou část svého života a kde prožila celé válečné období II. světové války. Když přijedu k babičce na návštěvu do Hrabišína, chodíme spolu do církve v Šumperku, a nyní již poslední dva roky na vzpomínku 13. července vypálení Českého Malína v obci Nový Malín na Šumperku. Nosím společně s babičkou věnec k památníku umučených.

Nikdy nezapomenu ve chvílích odpočinku babičku požádat, aby mi vyprávěla o Volyni a o jejich těžkém životě.

Vypráví mi o svém mládí, dospívání, životě a práci na poli, o škole, o všem, co prožívala s kamarádkami, na které často vzpomíná, a které ještě donedávna na Volyni navštěvovala právě při výročích 13. července.

Tehdejší život babičky a celé vesnice, kde žila, mě velice zajímá a moc rád naslouchám jejímu vzpomínání.

Jako každého kluka mě ale nejvíc zajímá vyprávění o prožitcích z II. Světové války. To je kapitola, kterou s ní prožívám každým slovem.

Bylo by to dlouhé povídání do našeho Zpravodaje, ale podobných příběhů je v našem Zpravodaji určitě dostatek. To musí psát dědové a babičky o tom, co sami prožili.

Moc jsem se těšil ze zprávy od tatínka, že pojedeme na Ukrajinu uctít památku umučených, letos v červenci s cestovkou PANCEST, paní Mgr. Allou Finkousovou ze Žatce.

Po příjezdu do města ROVNO, kde jsme byli ubytováni, jsme se druhého dne přestěhovali do STAVIŠTĚ k tatínkově sestře. Účastnil jsem se uctění památky u českého pomníku, kde jsme položili kytičku a přemístili se k památníku ukrajinskému, kde probíhaly bohoslužby za podpory mnoha místních i okolních občanů, tak jak to bývá každým rokem.

Moc se mi líbila vedle stojící církev a bohoslužby, které probíhaly v památníku se souborem písní v nádherných krojích, který zpíval písně k tomuto aktu určené, které já tak rád poslouchám. Bylo to nádherné, něco takového jsem viděl a slyšel poprvé v životě.

Moc pěkné bylo vystoupení naší vedoucí zájezdu pí Finkousové, která měla řeč za nás za všechny zúčastněné a která se slzami v očích připomněla hrůzy, které se staly, při nichž přišla o svého dědu a babičku. Bylo to dojemné, hovořila v jejich rodné řeči. Za to jí moc děkujeme.

Život je tam chudý, ale mně se ve Stavišti po tři dny, co jsme u mé tety byli, moc líbilo. Nemohu nevzpomenout na jejich tradiční pohoštění, o sousedech, se kterými jsem se domlouval, ač rusky neumím, tak jsem se vždy nějak domluvil.

Prochodil jsem celou vesnici a narážel vždy jen na prosté lidi, kteří mě chtěli hned hostit, ale já měl zájem vidět co nejvíce z jejich okolí, jejich života na vesnici.

Ještě pro mě byl velmi důležitý moment najít místo v Novosilkách, kde se narodil můj taťka.

Den nato jsme se vypravili na bryčce se dvěma koni ze Staviště přes Kneruty do Novosilek.

Strejda Petro s tetou Halinou, to byla veliká naděje uspět. Podle vyprávění babičky bylo vše dobré, jen to najít. Po neúspěšném pátrání bylo třeba konečně se poptat místních. Nevěděli si také rady, byli všichni mladší a už si na mého dědu Jaroslava Gola s babičkou nepamatovali. Stalo se, že nám jedna paní doporučila starou bábinku, jak se říká starousedlici. Po návštěvě u ní, když právě vynášela malého k cestě na lavičku, odkud je vozka svážel zřejmě na středisko, jsme se dočkali. Nejenže osobně znala mého dědu i babičku, ale i pěkné místo jejich domku nám ukázala.

Bohužel domek po těch letech na místě již nestojí. Je tam louka, ale našli jsme přesné místo narození tatínka. Udělali jsme si fotografie a taťka má vše natočeno kamerou na památku. Měli jsme radost nejen já, teta a strýc, ale nejvíce můj tatínek

Věřte, že mám vřelý vztah k volyňským Čechům a k místu jejich tehdejšího života veliký díky vyprávění mojí babičky, tatínka, tety a strejdy.

Po zájezdu na Volyň letos v červenci ještě větší. Členem jsem již druhým rokem a na zájezd velmi rád vzpomínám a rád se tam budu v budoucnu vracet.

Mám tam již mnoho přátel.

Děkuji babičce Anně Golové i mému tatínkovi děkuji Vám všem, že mohu být s Vámi.

Jiří Gol, Staré město p. Sněžníkem, okr. Šumperk

Vzpomínání

pokračování z čísla 9 Zpravodaje

Česká Zubovščina se rychle zotavovala z válečných hrůz, i když nikdo ty desítky mrtvých vrátit nemůže...

Předsedou kolchozu zůstával i nadále osvědčený hospodář Jaroslav Vrabec. Vedoucím rostlinné výroby Josef Pišl, brigadýr Franc Ulrych a Alexandr Ornst. Všechny síly do zvelebování výroby dávala mladá agronomka Eva Koberníková. Pod vedením Jaroslava Černého se znovu obnovovaly velké chmelnice. Hektarové výnosy brzy překračovaly předválečnou úroveň. Byly obnoveny a překročeny stavy dobytka. O to se zasloužil vedoucí živočišné výroby Václav Macháček. O rozvoj zahradnictví se mimořádně zasadil Václav Novák. Český kolchoz se znovu dostával do čela nejlepších hospodářství rajónu.

Místo starých nebo válkou zničených objektů byla postavena nová střední škola, nový kulturní dům a nákupní středisko. Český lékař **Jaromír Pišl,** dlouholetý poslanec oblastního a místního sovětu prosazoval v této době výstavbu a otevření obvodní nemocnice a budování bezprašných silnic.

Jaromíra Pišla na Žitomirsku všichni znají velice dobře. Narodil se v obci Malá Zubovščina Korosteského okresu. Zde ukončil střední školu a v Odese absolvoval lékařskou fakultu. Zde byl posluchačem významných vědců včetně akademika Filátova. Po vysoké škole byl přijat na postgraduální studia. Do jeho života bohužel zasáhla 2. světová válka. Odešel na frontu, byl zajat v boji a po nějaké době se mu podařilo uprchnout. Vrátil se do rodné Zubovščiny a tam jako lékař ošetřoval a léčil partyzány. Zachránil život partyzánskému veliteli Nepotačevu. Po válce se ujal vedení místní nemocnice. Jeho pacienty byli nejen spoluobčané, ale i lidé z mnoha jiných měst celé Ukrajiny. Jeho zásluhou se lidem vracelo to nejdražší, jejich zrak. Valentina P. z Olevovského okresu se narodila jako nevidomá, a tak prožila celých 15 let. V 16 letech poprvé uviděla světlo.

Jí, stejně jako mnoha jiným, vrátil světlo do života Jaromír Pišl. ***„Stovky, ba i tisíce operací provedl Jaromír Pišl, oční lékař, a zasloužilý lékař Ukrajiny“*** (9. července 1965 „Pravda Ukrajiny“).

Zde uvádím jeden z mnoha příkladů novinových článků, které se věnují osobě lékaře Jaromíra Pišla:

V naší nemocnici se léčily nejen oční nemoci, ale jakékoli jiné choroby. Do roku 1947 nemocnice napočítávala 25 lůžek a v roce 1970 se stala padesátilůžkovou. Byla vybudována nová hlavní budova a všechny potřebné podpůrné budovy, fungoval rentgenkabinet, mléčná kuchyně aj.

Za dobu působení J. Pišla se medicína stala v Malé Zubovščině i v jejím okolí populární profesí. Jen podle mého běžného počtu mám na sezn amu 43 lékařů, které dala Malá Zubovščina a kolem 68 zdravotních sestřiček a jiných zdravotníků se středním medicínským vzděláním.

Díky naší nemocnici se Malá Zubovščina stala známou po celé Ukrajině a i dále. Její popularita se udržovala do konce života jejího zakladatele.

Byl upraven i starý český hřbitov ve středu obce, založený již prvními přistěhovalci. Dodnes tam stojí několik mramorových pomníků s českými nápisy a jmény zemřelých občanů, kteří kdysi obec zakládali. K nim patří i pomník mého pradědečka Antonína Černého a jeho manželky. Jsou tam i novější pomníky postavené zakladatelům obce. Na tomto hřbitově stojí i památník věnovaný občanům České Zubovščiny, kteří položili své životy v průběhu Velké vlastenecké války. Tento památník stojí u bratrské hrobky, kde je pohřbeno kolem sta vojáků zemřelých v času války ve vojenské nemocnici v Zubovščině. O nemocné se starala naše místní děvčata pod vedením válečných lékařů. Mnozí z nich dostávali delší dobu dopisy a poděkování od vojáků, kteří měli štěstí, uzdravili se a vrátili se do rodin. Zde u tohoto památníku se každý rok 9. května shromáždí obyvatelé nejen celé naší obce, ale zdaleka přijíždějí příbuzní těch, kdo našli na tomto hřbitově věčný pokoj. Kromě toho se tu koná oslava k uctění památky padlých. Nejlepšíá žáci školy čtou jména všech občanů

Malé Zubovščiny, kteří padli ve válce a také každého vojáka, pochovaného ve společné hrobce. Vystupují tu veteráni války se vzpomínkami na válečnou dobu, obracejí se k mládeži a dětem. *Anna Pišlová*

Říčka

Ta říčka byla spíše potokem, ve kterém v parném létě voda sahala dětem asi tak do půl lýtek. Její břehy lemovaly křoviny vrb a z vody vyrůstalo rákosí. Ukrajinci těm vrbám říkali loza a tak české vesnici Rapatov, vzdálené od té říčky asi půl kilometru, se říkalo Lózy. Řeky mají svá jména a o těch velkých se děti učí v zeměpise. Tahle malá říčka snad ani jméno nemá a na podrobnější mapě je označována jen jako přítok řeky Ustja. Někde se však tvrdilo, že i ona má své jméno a že se jí říkalo Švydka, což v ukrajinštině znamená Rychlá. Začátkem jara při tání sněhu se rozvodňovala, ale vždy zůstávala ve svých březích, které místy vytvářely svahy porostlé travou. Majitelé přilehlých polí trávu vždy posekali a tak během senoseče stávaly na těch svazích kopky sena. Na protějším břehu říčky, proti lánům polí statkáře Elvise ze sousedních Ozeran rostla stará vrba s kmenem nakloněným směrem od vody a pod tou vrbou byla studánka s průzračnou pitnou vodou, kterou si ženci nabírali při práci na okolních polích. A u té studánky jsem s bratry Járou a Emilem zažil pro mne v té době značně nebezpečný příběh. Mně bylo tenkráte asi šest let, Járovi čtyři a Emilovi dva. Za mé pomoci jsme všichni tři přebrodili tu říčku a v podřepu u té studánky jsme dlaní nabírali vodu a pili. Jenomže Jára se v tom předklonu po hlavě do studánky převalil a až po krk se zabořil do jemného bahna na jejím dně. Z leknutí jsem nebyl schopen nic podniknout a jedině proto, že Jára v tom kotoulu pokračoval a vykulil se z té studánky ven až na břeh, měla ta příhoda šťastný konec. Jára však měl hlavu jako negr a kupodivu ani nebrečel. Přebrodili jsme se hned přes říčku zpátky a běželi za rodiči, kteří kousek vedle pracovali na poli. Ti se ani moc nepolekali a jenom nás poslali domů s tím, abych Járovi pomohl s mytím.

Protože ty svažité břehy měly nahoře značnou šířku, fantazie nám vykreslovala, jak asi v dávných dobách ta říčka musela být široká. Náš ukrajinský kamarád Kolja Duchnij dokonce tvrdil, že jeho dědeček mu vyprávěl o tom, jak za jeho mladých let ta říčka byla širokánská.

Dospělí o té říčce tvrdili, že v ní žijí jen žáby to jejich kvákání se začátkem léta rozléhalo do značné dáli. Já jsem však byl přesvědčený, že tam musí být i ryby. A tak jsme se jednou s bratrem Emilem vypravili vyzkoušet si rybaření. Protože jsme neměli žádné rybářské náčiní, vzali jsme k říčce menší košík na brambory a ten jsme přivázali provázkem na jeden konec delší hole, za kterou jsem ten košík táhl těsně pod hladinou. Emil šel přede mnou a dlouhým prutem šťouchal do nízkého rákosí, rostoucího po okraji tekoucí vody. Úlovek valný nebyl, ale podařilo se nám chytit asi dvě patnáctcentimetrové ryby, které nám doma maminka usmažila na másle. Kromě rybaření jsme také zkoušeli překvapit zajíce, který občas před námi vyrazil z vrbového houští, ale ani rychlý vrh připraveným kamenem nezasáhl prchající cíl.

U toho panského pole byla říčka v zákrutu o něco hlubší, asi tak nad kolena dospělého. Ukrajinští malí kluci se tam chodili vyráchat, ale nám to rodiče nechtěli dovolit. Jednou během žní jsem tam zahlédl skupinu ukrajinských dospělých děvčat, která se při práci na panském poli šla do té vody trochu osvěžit. Dívky vstoupily do vody, rukama si přidržovaly sukně nad vodní hladinou a s výskotem si sedaly na vodní hladinu.

Ty naše výlety k říčce mívaly občas i nepěknou dohru. Asi v mých deseti letech jsem se s bratry a sestřenicemi opět vypravil k říčce a při brodění na její opačný břeh se bratru Emilovi podařilo šlápnout pod hladinou na useknutý rákos a ten se po zapíchnutí do bosého chodidla v něm ulomil.

Domů jsem šestiletého Emila musel odnést na zádech, protože poraněná noha ho velmi bolela. Doma se tatínkovi podařilo ten ulomený kousek rákosu vytáhnout a pak po zajódování Emilovi nohu zavázali. Po několika dnech se rána konečně zacelila, ale noha bolela dál. Dny a týdny ubíhaly, ale Emil pořád kulhal a stěžoval si na bolest v oteklém chodidle. Konečně se po uplynutí dalších dnů objevila na chodidle hnisající skvrnka s černou tečkou uprostřed a z ní se tatínkovi podařilo vytáhnout další kousek rákosu. Teprve potom se noha zahojila a přestala bolet.

Když zhruba po padesáti letech, při zájezdu na Volyň, jsem se šel podívat k té říčce, zjistil jsem, že úplně ztratila svoji romantiku. Její podstatná část se při melioraci v jednotlivých úsecích napřímila, její tok se prohloubil, ale značně se zmenšila její šířka, čímž zmizely i její svažité břehy. Dostala tím charakter obyčejné stoky a obdělávaná pole končí až těsně u ní. Vrbové křoví z jejích břehů zmizelo a v okolí Rapatova, tvořícího dnes samotu čtyř chalup, zůstaly jen dva nepatrné potůčky, které do té stoky vtékají.

Václav Petříček

(Redakce děkuje za přiložený, velmi hezký obrázek, ale ilustrace uveřejňujeme jen výjimečně pro nedostatek místa)

Čas ...

Zkus dohonit čas, posunout čas,
zastavit čas, zpomalit čas, přemoci čas ...
Nic neuděláš, nic nezmůžeš, jen se ztrapňuješ
svým neustálým snažením a pachtěním
po moci a blahobytu.
Stejně se bojíš, i když jsi silný, mocný
a schopný ...
Neustálým dotazováním, kdo je tu pánem.
Ne, nejsi to Ty. Pánem je čas.
Až jednou přijde,
přesně a neomylně, a vezme Tě s sebou právě
včas.

Václav Dubec

Došlý dopis

Pátrání po předcích

Vážení,

Jmenuji se Soňa Pažičanová roz. Krobová a zajímám se o rodokmen své rodiny původem volyňských Čechů.

Z dosud zjištěných dokumentů a materiálů jsem zjistila tyto údaje:

Můj praděd se jmenoval Josef Krob, nar. v roce 1848, a když mu bylo 12 let, odstěhoval se s rodiči do Volyně (Lvov Luck). Zemřel 7. 3. 1916.

Údaje o mém dědovi Vladimíru Krobovi se mi nepodařilo zjistit. Můj otec Jaroslav Krob se narodil 26. 5. 1934 v Moskovščině, okres Mlynov na Volyni. V současné době žije na Slovensku v Těrchové, okr. Žilina.

Přikládám fotografii svého děda Vladimíra s jeho sourozenci a bratrancem. Jejich jména, bohužel, neznám.

Dále dokládám fotografii dědy Vladimíra se sourozenci a bratrancem. Jejich jména opět neznám.

Dále dokládám fotografii dědy Vladimíra, jeho ženy a dcer.

Byla bych velmi ráda, kdyby se dal zjistit výskyt mého příbuzenstva, nebo alespoň doplnění některých údajů.

Obracím se tedy na Vaše Sdružení, zda by mi mohlo nějakým způsobem pomoci.

Doloženou dokumentaci mám zkopírovanou a proto mi ji nemusíte vracet.

Předem děkuji za případnou pomoc, nebo informace.

Soňa Pažičanová roz. Krobová, Ubytovna , Tovární 510, 351 24, Hranice u Aše

Uveřejnili jsme celý dopis shora uvedené autorky, ale nemůžeme pro nedostatek místa zveřejnit dodanou dokumentaci.

Případní zájemci o kontakt mají možnost vypůjčit si ji v redakci.

ZPRÁVY Z REGIONŮ ...

Region Brno

Krajanské setkání v Brně se prolínalo v atmosféře novinek a vážných rozhodnutí. Zástupce Čs. obce legionářské předal pamětní medaili doc. Vaculíkovi za jeho plodnou publicistickou činnost historie Čs. legií. Tímto jeho historická práce vešla do širokého povědomí veřejnosti a hlavně mladé generace. Je známo, že jako autor Dějin volyňských Čechů se zabývá ve svých historických pojednáních o životě české menšiny za hranicí naší vlasti. Je stále naším vzácným hostem při našich setkáních, kde ve svých vystoupeních hovoří o této tématice.

Velice zajímavé bylo vystoupení hosta z Ameriky, který krátce pohovořil velice hezkou češtinou o životě za „Velkou louží", s dovětkem „zachovejme svou volyňskou čest!"

Jeden podnět z našeho setkání je zvlášť výjimečný. Spontánně vyzněl pro poděkování a hold za uskutečnění našeho návratu do staré vlasti člověku, který se o to nejvíc zasloužil, a to prezidentu Československé republiky Dr. Edvardu Benešovi. Zazněl tu návrh včlenit jeho bystu do malínského pomníku v Žatci.

Je pochopitelné, že posouzení Ústředního orgánu Svazu dá k tomuto návrhu své stanovisko. Vycházejíc z výstižnosti byl navržen nápis, vyjadřující úctu a díky za tento jeho počin. Jeho znění: „Volyňští Češi prezidentu Benešovi".

Po vyčerpání programu nastala volná zábava při moravském vínku, koláčích a harmonice, která hrála k poslechu i tanci. S přáním dobrého zdraví a těšíme se na příští setkání jsme se rozešli do svých domovů.

Bureš Jiří, Brno

Region Praha

Všem našim členům a též všem krajanům a přátelům přejeme šťastné a klidné Vánoce a v novém roce 2006 hodně zdraví a elánu. *Za region I. Malínská*

NAŠI JUBILANTI ...

Region Brno

V našem regionu se dožívají významného životního jubilea v roce 2006 tito členové:

20 let 3. 1. kulaté výročí jeden z nejmladších členů regionu Václav Štípek

55 let 5. 4. Julie Pešková z Malinovky

60 let 15. 8. Věra Primaková z Malé Zubovščiny

65 let 15. 6. Miroslav Kvapil z Ostrova a 20. 12. Růžena Gošová ze Svišťova

70 let _ 16. 1. Emilie Bryksová ze Sklíně, 5. 5. Anna Chudobová z Libanovky a 17. 10. Olga Vrbová z Tvorenice

75 let - 1. 11. Milada Plevová z Michny-Sergejevky

80 let _ 2. 5. Vladimír Kysela z Lucka

81 let 30. 5. Josef Dobrý z Omelan a 16. 8. Emilie Kyselová z Teremna

82 let 30. 1. Věra Bělíková z Moskovštiny, 23. 2. Vladimír Fros z Teremna, 25. 3. Marie Kyselová z Teremna, 11. 4. MUDr. Anna Patková z Moldavy České a 25. 8. Jiří Tomeš z Michalovky

83 let 5. 3. Ing. Jiří Vacek z Mizoče, 19. 3. Alexandr Záslocký ze Zdolbunova, 20. 8. Larisa Nevřivá z Omelanštiny, 24. 12. Marta Iránková z Dražic a 26. 12. Olga Hajná z Hrušvice

84 let 10. 2. Vladimír Holc z Budky Hubinské

85 let 22. 1. Josef Kučera z Teremna, 10. 6. Marie Kubínová z Chomoutu a 21. 8. Věra Kořínková z Ulbárova

86 let 15. 1. Josef Vitoch z Malované, 30. 1. Vladimír Němec ze Zálesí a 2. 6. Anna Hibrantová z Varkovič

88 let 9. 2. Václav Bernát z Teremna

90 let 20. 8. kulaté výročí nejstarší členka našeho regionu Eugenie Smolarčuková z Omelanštiny.

96 let 25. 8. nejstarší člen našeho regionu Jan Niče z Hlinska
Všem našim jubilantům přeje org. Výbor regionu hodně spokojenosti, radosti ze života a pevné zdraví do dalších let. *Josef Kučera, ved. regionu*

Region Domažlice
Ve čtvrtém čtvrtletí 2005 se dožívají životních výročí tito naši krajané:
1.10. 78 let Kurcová Marie, Dolinka Srby. 78 let též Václav Kroupa, Ivaniče Meclov. 10. 10. 75 let Krejbich Boris, Ivaniče Meclov. 24. 10. 84 let Nechvílová Marie, Moldavá-Podcurkov-Hostouň na Š. 6. 11. 84 let Hajznerová Emilie Lipiny Ostromeč. 6. 11. 73 let Řeháková Anna, Kupičov Líně u Plzně. 15. 11. 62 let Drbohlav Vlastimil, Palče Horšovský Týn. 14. 11. 81 let Kroupa Vladimír, Ivaniče Plzeň. 20. 11. 69 let Škardová Antonie, Andrejevka Blížejov. 20. 11. 79 let Vokačová Anna, Ivaniče Horšovský Týn. 20. 11. 81 let Řeháková Nina, Kopče Horšovský Týn. 25. 11. 83 let Vich Josef, Krušinec Žitomir Horšovský Týn. 2. 12. 67 let Ledvina Vladimír, Ivaniče Horšovský Týn. 4. 12. 45 let Bouzková Jaroslava, Domažlice Hlinsko Horšovský Týn. 16. 12. 79 let Skřivánek Vladimír, Olšanka Třemešné pod Přimdou
Všem jubilantům pevné zdraví, štěstí a životní pohodu přeje za region
Vladimír Ledvina a Naďa Pytelková

Dovoluji si touto cestou popřát celé naší krajanské veřejnosti hezké a pokojné prožití svátků vánočních, hodně zdraví, štěstí a spokojenosti v novém roce 2006
Naďa Pytelková

Region Chomutov
1.ledna 2006 oslaví své narozeniny 96 let naše dlouholetá členka paní Marie Hamáčková ze středního Háje na Volyni, bytem v Chomutově. Hodně zdraví a štěstí do dalších let přeje za region
Jiřina Kačerová a jednatel J. Roller

Region Mohelnice
V první polovině r. 2006 se dožívají hezkého jubilea tito naši členové:
Holátko Jaromír z Dorostaje, nyní bytem Vlachov, 3. 5. 92 let. Jarmarová Emilie z Bakovce, nyní bytem Mohelnice, 17. 1. 83 let. Tichá Emilie z Dorohostaje, nyní bytem Vlachov, 26. 5. 83 let. Knop Václav z Kurdybánmě, nyní bytem Řepová, 8. 5. 82 let. Pešová Antonie z Hrušvice, nyní bytem Mohelnice, 1. 6. _ 75 let. Doležalová Marie z Ozeran, nyní bytem Úsov, 7. 4. 75 let.
Všem jubilantům blahopřejeme a do dalších let přejeme pevné zdraví, štěstí a životní pohodu.
Za reg. Machovská

Region Moravský Krumlov
V prvním čtvrtletí oslaví své narozeniny :
15. 1. Miroslav Vaněk z Pohořelic 55 let. 20. 2. Emilie Hrubá roz. Cymbálová z Nivy Hubinské, nyní Loděnice, 81 let. 12. 3. Milada Rusínková - Valšová z čes. Lesa, nyní Hrušovany n. Jeviš. 65 let. 18. 3. Vladimír Bradáč z Hubína Čes., nyní Židlochovice 84 let.
Nejen oslavencům, ale i ostatním členům a přátelům regionu přejeme do nového roku 2006 dobré zdraví, štěstí a spokojenost..
Všem jubilantům se připojuje s blahopřáním i redakce Zpravodaje

Z Zalobnej Karty Václav Vrla

V únoru tohoto roku odešel na věčnou stráž nezapomenutelně šlechetný a pravý člověk, náš blízký kamarád a přítel pan Václav Vrla. Byl to věrný voják polské samoobrany v Kupičově.

Narodil se v Tuličově, blízko Kupičova na Volyni. Vyrůstal a první životní zkušenosti získával zde. Rodina Vrlovic se po 1. světové válce přestěhovala do Kupičova. Zde dospěl ve velice inteligentního jinocha, a i když mu vše se vzděláním nevyšlo, v obci byl velice aktivní v kulturní činnosti. Druhá světová válka ho zastihla jako již plně vyzrálého muže a hlavu rodiny.

Během války, tak jako všichni kupičovští Češi, spolupracoval s polskou „placówka" (stanoviště) Armii Krajowej, která zde, v městečku Kupičově, měla posádku v roce 1943. Vyvinul velké úsilí při poskytování pomoci utečencům-Polákům. Svědčí o tom vyprávění v knize „Z Kresów Wschodnich na Zachód" od autorky Moniki Sladewskie. Právě jejím rodičům a mnoha jiným poskytl pan V. Vrla přístřeší. Toto také dosvědčuje Soupis obyvatelstva Kupičova ke dni 18. 12. 1943. Byl příslušníkem armády gen. Svobody. Velmi vážně byl zraněn na Dukle.

Na pomoc Polákům pan Vrla v pozdějších letech velice doplatil. Jednou se stalo, že v roce 1943 pan Vrla spolu s krajanem Kožňárem, který velmi dobře ovládal němčinu, jeli do Kovelu za účelem koupit nějaké zbraně od Němců. V obci Zelená u Kovelu uslyšeli naříkat německého vojáka. Rozmýšleli, zda ho mají dorazit nebo mu poskytnout pomoc. Převládl lidský soucit a oni raněného dovezli Němcům. Ti to nedovedli pochopit, že v této zemi jsou ještě lidé, kteří mají soucit s raněným . Slibovali jim , co vše dostanou až zvítězí Velkoněmecká Říše. Oni bez uzardění naznačili, že o tom nepochybují, že ale oni potřebují pomoc okamžitou. Němci je vyslechli a nějaké zbraně jim dali, a hlavně potvrzení, že je mohou nosit. To zvláštní potvrzení, které mělo platit po vítězné válce, jim také dali. To bylo to, na co pan Vrla doplatil.

Do konce života pan Vrla nevěděl, jak se toto potvrzení dostalo do „špinavých rukou". Dle vyprávění prý mu byla přiřčena spolupráce s Němci. Měl s tím velké starosti a nepříjemnosti, mnohokrát na něm StB vynucovala spolupráci, ale on vždy odmítl. Jednou z nabídek byla práce na výstavbě elektráren v Kdani, kde pracovali Poláci. Pan Vrla ovládal perfektně polštinu, kterou přímo zbožňoval. O tom svědčí jeho krásně vybavená polská knihovna s kompletními díly Juliusza Slowackiego, Adama Mickiewicza a jisté množství jiných vzácných knih. Ještě loni na podzim se radoval, že paní Halina Ligeza Kupičovačka, mu sehnala sbírku básní Marii Konopnickicj. Jeho znalost polštiny byla taková, že mohl okamžitě začít s vyučováním polštiny v polských školách. Přes svou vrozenou inteligenci a rozhled se nikdy nedostal k práci, na kterou měl vzdělání a zkušenost. Již od mládí řadu let pracoval v družstevním hnutí, ve kterém měl velké zkušenosti. Poslední léta život trávil již v klidu a pilně se věnoval sepisování svých pamětí.

Pan Vrla měl několik pamětních medailí 27 WDP AK. Já sám jsem měl tu čest mu jednu z nich předávat. Se slzami v očích ji přijal, tiskl k ústům a skrápěl ji slzami. Říkal mi, že má i ruské vyznamenání, ale jen prý české úřady na něho pozapomněly.
Odešel na věčnou stráž. Je pohřben v rodinném hrobě v Podbořanech. S velkou úctou se skláním nad jeho hrobem. *Antoni Marianski*

NAŠE ŘADY OPUSTILI ...

Region Teplice
V roce 2005 zemřeli v našem regionu tito naši krajané: 11. 3. odešel náš přítel Václav Švejda, ve věku 69 let. Pocházel z obce Ledochovka, nyní bydlel Roudníky, okr. Ústí n. Labem. Jako druhý zemřel předseda regionu Teplice pan Václav Bižovský, o kterém jsme psali v čísle 8/2005 Zpravodaje.
16. 9. zemřel člen Josef Kubín ve věku 85 let. Narozen v obci Dembrovka, pak žil na Ledochovce a v Čechách ve Věšťanech, TP. 29. 10. tragicky zahynul člen Jiří Krušina ve věku 63 let, taktéž z Ledochovky. Nyní žil v Unčíně okr. Teplice.
Všem pozůstalým projevujeme upřímnou soustrast.
Ing. Černý, Mrázková a Pišl

Region Domažlice
Oznamuji, že v měsíci květnu 2005 zemřel náš člen pan Alexandr Jedlička, ve věku 80 let. Byl bojovníkem Svobodovy armády, kde měl hodnost kapitána. Pocházel z Hlinska bna Volyni, t. č. v Mirkovicích u Hostouně.
Upřímnou soustrast rodině a všem pozůstalým projevuje
Za vedení regionu Vladimír Ledvina

Region Vyškov
Všem přátelům a známým oznamujeme, že nás dne 16. listopadu 2005 opustila paní Olga Kočinová ve věku nedožitých 90 let. Byla dlouholetou členkou našeho svazu a oblíbená svými spoluobčany ve vsi Hlubočiny. Za svobodna se jmenovala Skalská a pocházela z Dembrovky. Upřímnou soustrast projevuje za region
Václav Pěnička a Arnošt Vendolsky

Všem pozůstalým projevuje svou účast i redakce Zpravodaje.

DARY došlé na konto SDRUŽENÍ Listopad-prosinec 2005

Paní Elza Miska (Mišková) z Buenos Aires Argentina zaslala prostřednictvím paní Votavové 650 Kč. Tímto uhradila členské přísp. Na tři roky a 200 Kč věnovala jako dar Sdružení.
Region Praha
Manželé Slavíkovi, Praha 250 Kč, Rostislav Kaufman, Náchod 150 Kč, JUDr. Václav Mastný, Praha 200 Kč a MUDr. Jiří Mazánek, Praha 700 Kč.
Region Litoměřice
Josef Vyletěl, Jenišovice 200 Kč.
Za dary ze srdce děkuje i redakce Zpravodaje a výbor SČVP

DARY pro moravskoslezský region

Vladimír Knob, Fulnek 200 Kč, Stanislav Kabát, Příbor 200 Kč, Ludmila Mondeková, Osoblaha 100 Kč, Slávka Gajdošíková, Kokory 100 Kč, Stanislav Kopecký, Hl. Živořice 100 Kč, Jaroslav Moravec, Fulnek 100 Kč, Terezie Zajíčková Kujavy 100 Kč, Božena Štefková, Ostrava 200 Kč.
Všem dárcům upřímně děkuje za region Dr. Vladimír Samec, předseda a Marie Seitlová, tajemnice

Oprava: V čísle 9 Zpravodaje v článku Výzva všem zájemcům o přátelské setkání (I. Malínská) došlo v posledním odstavci k chybě v údaji: ve velkém zasedacím sále sekretariátu ČSOB atd. měla být zkratka **ČsOL**. Autorka děkuje.

Do nového roku 2006 přeje redakce Zpravodaje hojnost zdraví a štěstí všem čtenářům a dopisovatelům a těší se již na další spolupráci ....
Zároveň děkujeme všem, od nichž jsme dostali do redakce přání z jednotlivých regionů, i osobní, která opětujeme...

Důležité upozornění! Jelikož se množí dotazy dárců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje.
Název konta: Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. **Číslo konta: 000000-1937591369/0800**, Čs spořitelna a.s. - Rytířská 29, Praha 1. **Dary můžete posílat i na adresu hospodářky Sdružení: Marie Nečasová, Svidnická 509, 181 00 Praha 8, tel.: 233 550 070.**. Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejnění darů-dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účetního dokladu!! **Krajané! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktorky! Díky za pochopení.** Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: **Antonie Kramná, ul. Černého 513/5, 182 00 Praha 8,**

Tiráž: Zpravodaj vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají jejich autoři. Vychází jako občasník. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová, Slapská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povoleno Česká pošta, s.p. odštěpným závodem Praha č.j.nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo: 23.12. 2005.